1893 — 1973 80 років Служби Народові

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303 434-0237 434-0807 УНСоюзу: 435-8740 — Тел. з Ню Йорку: — BArcly 7-4125 УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXX. Ч. 92. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК П'ЯТНИЦЯ, 18-го ТРАВНЯ 1973 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK FRIDAY, MAY 18, 1973 No. 92. VOL. LXXX

КОРОТКІ ВІСТКИ

Четвер, 17 травня 1973

ФЕДЕРАЛЬНИЙ УРЯД І БАГАТО АМЕРИКАНСЬКИХ УНІВЕРСИТЕТІВ, протягом кількох останніх років виявили більше зацікавлення освітою американських індіянів, ніж будь-коли перед тим. У 1972-му році Бюро Індіянських Справ видало 12,438 стипендій, в порівнянні з 6,673, які були асигнувані в 1971-му році. Крім того, 85 університетів розпочали спеціяльні програми для індіянів.

ВКІНЦІ ЧЕРВНЯ КІНЧАЮТЬСЯ РОБІТНИЧІ КОНТРАКТИ поліцаїв, пожежників і смітярів міста Ню Йорку. Професійні спілки, які представляють цих міських робітників, виготовлюють проєкти нових контрактів, у яких правдоподібно будуть вимагати підвишок заробітних платень і поліпшення умов праці. Міська управа заявила, що всі підвишки будуть залежні від підвищення продуктивности та від зросту коштів прожитку.

ФЕДЕРАЛЬНА АГЕНЦІЯ ХАРЧІВ І ЛІКІВ заявила, що масивні дози вітамін А і Д можуть бути шкідливі, а в деяких випадках навіть можуть спричинити смерть. Тому Уряд вніс законопроєкт, який обмежував би скількість вітамін, яких одна особа може купити без лікарської рецепти. Але проти такого обмеження виступають продуценти, близько 140 членів Палати Репрезентантів та представники Крайової Федерації Здоров'я. Крайова Федерація Здоров'я — це приватна організація, яка твердить, що вітаміни не можуть пошкодити, навіть у великих дозах.

У СЕЙНТ-ЛУЇС, МІЗУРІ, ПОВІТРЯНИЙ ПІРАТ був засуджений на два терміни досмертного ув'язнення. Останнього літа, Мартин Дж. МекНеллі силою схопив літак, який летів із Сент-Луїс до Тулси, Оклагома, та примусив його повернутися до Сент-Луїс. Там МекНеллі зажадав викупу в сумі 502,000 долярів, який одержав. Опісля, іншим літаком вилетів із Сент-Луїс і вистрибнув з парашутом над стейтом Індіяна. МекНеллі був арештований 5 днів після злочину, а гроші знайдено на полі коло міста Перу в північній Індіяні.

МІЖ ЗАІДНЬОЮ НІМЕЧЧИНОЮ Й ІТАЛІЄЮ ПОГІРШИЛИСЬ відносини внаслідку заяви німецького канцлера Віллі Брандта, який одверто таврував італійський уряд за відмову уділити амнестію німецькому полковникові Гербертові Капплерові, який відсидів уже в італійській в'язниці 28 років. Капплера засудили були після останньої війни на досмертну в'язницю за переведення екзекуції на 335 італійцях у Римі в 1944 році за наказом з головної гітлерської квартири, у відплату за вбивство італійськими партизанами 32-ох німецьких вояків.

ІЗРАЇЛЬСЬКИЙ УРЯД ПОШИРИВ права арабів у східній частині Єрусалиму, де вони беруть участь у виборах до місцевої міської ради. Поширено теж програму відвідин арабів з сусідньої Йорданії. В минулому році 200.000 арабів прибули на відвідини до членів своїх родин та приятелів в Ізраїлі. Ізраїльські власті признали, що дехто з отих відвідувачів привіз накази, щоб організувати нові підпільні арабські революційні ячейки, але при докладних обшуках не знайдено в нікого з арабських відвідувачів будь-яку зброю.

КОМУНІСТИЧНИЙ КИТАЙ ЗАХОДИТЬСЯ перед британським урядом, щоби той дозволив відкрити в Гонґ Конґу, який стоїть під британською адміністрацією, комуністичну китайську амбасаду. Будинок колишньої китайської амбасади в Гонґ Конґу стоїть порожнею і недавно відновлено його. Британія лякається, щоб приявність тієї китайської амбасади не поменшила авторитету британців. Комуністичний Китай має змогу будь-коли зайняти своїм військом Гонґ Конґ, але свідомо не робить цього, маючи поважні економічні користі з того „відчиненого вікна у світ".

ХРИСТИЯНСЬКО-ДЕМОКРАТИЧНА ПАРТІЯ В ЗАХІДНІЙ НІМЕЧЧИНІ заповіла свою конвенцію на 12 червня ц. р., на якій мають обрати нового голову тієї найбільшої західньо - німецької політичної партії. Вона знаходиться тепер в опозиції до уряду Віллі Брандта, опертого на коаліції соціялістів із вільними демократами. Голова партії Райнер Барзель зрікся. Парляментарним речником Християнсько - демократичної партії стане, мабуть, кол. міністер закордонних справ Ґергард Шредер.

У 100-РІЧЧЯ НТШ

ЮВІЛЕЙНИЙ ФОНД НТШ

РАНІШЕ ПРОГОЛОШЕНО	$11,925.00
На 10-те травня 1973 вплинуло дальших	5,891.00
РАЗОМ ДОСІ ВПЛИНУЛО	$17,816.00

Останньо більші пожертви надіслали:

По 1.000 дол. — п-во д-р Василь і Марія Стефурак, Чикаґо, Ілл. (пораз другий — разом 2.000 долярів), д-р Володимир Боднар, Парма, Огайо.

По 500 дол. — Українська Щадниця (д-р В. Ґалан, президент), Філядельфія, Па., дир. Джек Гаврилко, Асторія, Н. Й., Управа і Дирекція „Тризуб" щадниці (д-р П. Богданський, президент), Нюарк, Н. Дж.

250 дол. — д-р П. Джуль, Дітройт, Міч.

106 дол. — Управа і урядовці Відділу 59 Союзу Українок Америки, Балтимор, Мд.

По 100 дол. — д-р О. Покотило, Міннеаполіс, Мінн., п-во інж. В. і З. Дмитренко, Міннеаполіс, Мінн., Кредитівка „Самопоміч" (президент Р. Кочержук) Нюарк, Н. Дж., Об'єднання українців - збаражчан, Торонто, М. Яремко, Риджвуд, Н. Й., п-во В. Кучкуда, Сідар Ґров, Н. Дж., Д. Бобеляк, Нюарк, Н. Дж., М. Мельникович, Таксон, Ар., п-во д-р І. і З. Пиріг, Пембертон, Н. Дж.

Пожертви на Ювілейний Фонд можна відтягати від оподаткування. Чеки просимо виставляти на адресу НТШ, 302 West 13th Street, New York, N.Y. 10014, або на адресу „Свободи" із зазначенням на коверті: "Shevchenko Fund".

Усі пожертви будуть з подякою потверджені.

Сенатська комісія розпочала переслухання в справі Вотерґейтської афери

Вашинґтон — Сенатська спеціяльна комісія для розгляду справи вотерґейтської афери почала свою працю 17 травня. Голова Комісії сенатор Сем Ервін заявив, що він сподівається на повне і остаточне з'ясування цієї справи, попередивши, що слідство безумовно виявить „сензаційні подробиці". Думають, що переслухування триватимуть ціле літо, а навіть затягнуться до осени. Виступатимуть із свідченнями особи з Комітету для перевибору Президента, в тому Джон Мічелл, Моріс Станс, Джеб Стюарт Мекрудер, кол. члени персоналу Білого Дому Н. Р. Галдеман, Джон Ерліхман та Джон Дін, кол. в. о. шефа Еф-Бі-Ай Патрик Ґрей, а також вже засуджені вломники до головної квартири Демократичної партії в готелі Вотерґейт. Напередодні цих переслухань, у зв'язку з грошовими дотаціями обвинуваченого фінансиста Р. Веско на виборчу кампанію, зрезиґнував Г. Бредфорд Кук, голова Комісії для справ Вартісних Паперів та Біржі, який під натиском Мічелла виключив зі скарги Комісії дотацію Веско на суму 200.000 дол. Одночасно з Білого Дому підтверджено, що президент Ніксон не одержав безпосередньо від свого кол. правного дорадника ніякого звідомлення про слідство в справі вотерґейтської афери, але що доручення Президента таке слідство перевести було передане „звичайними каналами комунікації в Білому Домі", тобто через Ерліхмана, який доручив це Дінові.

Республіканці вимагають, щоб през. Ніксон вияснив Вотерґейтську аферу

Вашинґтон. — Вотерґейтська афера починає неґативно впливати на взаємини між президентом Ніксоном і Республіканською партією, провідні діячі якої висловлюються за повне відокремлення партії від усього того, що сталося в часі президентських виборів в 1972 р. З такою думкою найперше виступив кол. голова Крайового комітету Республіканської партії сенатор Р. Дойлі, який ще в 1972 р. попав був у конфлікт з Комітетом для Перевибору Президента, критикуючи політику цього Комітету, через що мусів уступити зі своєї позиції. Справа співвини партії за вотерґейтську аферу була порушена на недавній конференції республіканських губернаторів в Ню Йорку, а в останнє на нараді провідних республіканців з південних стейтів у Вашинґтоні 16 травня. Яких 25 південних республіканських лідерів висловилися за тим, що в інтересі Республіканської партії буде цілком відв'язатися від республіканського уряду в Білому Домі та президента Ніксона, якщо президент Ніксон не зробить негайно всіх потрібних заходів, щоб „відновити довір'я та реорганізувати Білий Дім". З такою вимогою виступив також сенатор Б. Ґолдвотер, кол. кандидат на президента, який заявив, що хоч це важко йому робити і ставити такі вимоги, то „хтось мусить це зробити і сказати". Нарада південних республіканських лідерів мала за завдання зробити оцінку можливого імпакту вотерґейтської афери на майбутнє Республіканської партії.

Заприсяжено нового секретаря армії — секретар летунства зрезиґнував

Вашинґтон. — Говард Г. Келлавей був заприсяжений на пост секретаря армії. Він приходить на місце Роберта Ф. Фрелке, який зрезиґнував із цього становища та повернув до праці в обезпеченевій ділянці. Новий секретар — це колишній член Палати Репрезентантів, ветеран Корейської війни та випусник військової академії у Вест Пойнті. Йому прийдеться полагодити справу першого ляйтенанта Вілльяма Л. Келлі, мол., засудженого на 20 років ув'язнення за масове вбивство цивільного населення південно - в'єтнамського сільця Мі Лай в 1968-му році. Попередній секретар армії Фрелке, в останній день своєї каденції відкинув рекомендацію ради для звільнення від кари, щоб зменшити термін ув'язнення ляйтенанта Келлі з 20 на 17 років. Адвокат ляйтенанта Келлі заявив, що подасть прохання про зниження кари до нового секретаря армії, Говарда Келлавея.—Білий Дім також офіційно проголосив резиґнацію секретаря військового летунства Роберта К. Сіманса, мол. який служив на цьому пості протягом останніх 4-ох років. Сіманс зрезиґнував з персональних причин. Нового секретаря військового летунства ще не назначено.

Пекін вимагає від „Н. Й. Таймсу" припинити неприхильні йому оголошення

Ню Йорк. — Комунокитайська амбасада при Об'єднаних Націях задзвонила до „Ню Йорк Таймсу" і просила, щоб його адміністраційний редактор А. М. Розенталь відвідав радника амбасади Чу Нана. Коли названий представник „Ню Йорк Таймсу" прибув до китайської дипломатичної місії при Об'єднаних Націях у Ню Йорку, то почув, що китайський уряд в Пекіні „бажає", щоб „Ню Йорк Таймс" не приймав більше ворожих тому урядові оголошень, зокрема від „реакційного" уряду на Тайвані, себто від Вільного Китаю. Чу Нан заявив, що поміщування таких оголошень пекінський уряд уважає за неприхильний йому акт, що на нього він відповідно реаґуватиме. А. М. Розенталь відповів, що поміщування платних оголошень, хоч би навіть суперечних з становищем даної газети, це один з основних принципів вільної американської преси, але це не переконало того китайського комуніста. Коли ж названий представник „Н.Й Таймсу" запитав того представника Пекіну, чи Пекін дозволить „Н. Й. Таймсові" відкрити своє бюро в Комуністичному Китаї, то Чу Нан тільки всміхнувся і заявив: „Зробіть самі собі висновок". Повідомляючи широко про ту історію, „Н.Й. Таймс" з 17 травня заявляє водночас в короткій редакційній статті, що він не змінить своє поведення, яке йде по лінії принципів вільної американської преси.

Кількість совєтських шпигунів і їх активність на Заході постійно збільшується

Лондон. — Згідно з вислідами досліджень, що їх опублікував лондонський інститут дослідів над міжнародними конфліктами, кількість совєтських шпигунів в різних країнах Заходу постійно збільшується і разом з цим розгортається все ширше їхня активність. Зменшилася совєтська шпигунська діяльність тільки в Англії, звідки в 1971 р. британський уряд „виселив" 105 совєтських шпигунів і в Бельгії, звідки в 1972 році усунено 32 шпигунів. В той же час збільшилася видатно кількість шпигунів в інших европейських країнах, в яких шпигунську роботу виконують службовики совєтських дипломатичних представництв — амбасад і консулятів, торговельних місій та різних міжнародних організацій таких, як Аерофлот, як також совєтські журналісти. Так, наприклад, на всіх 117 совєтських „представників" у Західній Німеччині „працює" 82 наявних або ж здогадних шпигунів. У Франції на всіх 348 совєтських „дипломатів" є 118 шпигунів. У Швайцарії із усіх 292 дипломатів 87 активні у шпигунстві. За зібраними згаданим інститутом матеріялами, кількість совєтських представників в Західній Европі збільшилася за останніх десять років з 1 485 до 2 146 осіб й одночасно із цим збільшалася пропорційно також кількість совєтських шпигунів. Працюють усі ці шпигуни, як аґенти совєтського КҐБ — Комітету Державної Безпеки або ГРУ — Головного Розвідчого Управління совєтських збройних сил. Перебувають на службі совєтських шпигунських централь також дипломати й аґенти „народнодемократичних" держав, тобто сателітних комуністичних країн.

Посол Євчук вимагає нових шкільних підручників в Канаді

Віндзор. — Виступаючи з промовою на вечорі в честь градуантів - українців місцевого університету, зорганізованому 7 травня заходами Товариства Українських Канадських Підприємців і Професіоналістів, посол федерального парляменту д-р Павло Євчук звернув увагу на недоліки історичних підручників в канадських школах. Справа в тому, як говорив посол Євчук, що канадські підручники історії не висвітлюють ролі та досягнень в розбудові Канади інших етнічних груп поза англосаксами та французами. Повне здійснення програми багатокультурности зможе забезпечити належний розвиток етнічних груп в Канаді, але ці групи та їхня історія повинні бути предметом навчання в школах. Про ці пропозиції посла П. Євчука ширше написала газета „Віндзор Стар" з 8 травня, підкреслюючи, що посол Євчук „вимагає іншого типу текстів". На згаданому вечорі відзначено градуацію 25 студентів українського походження.

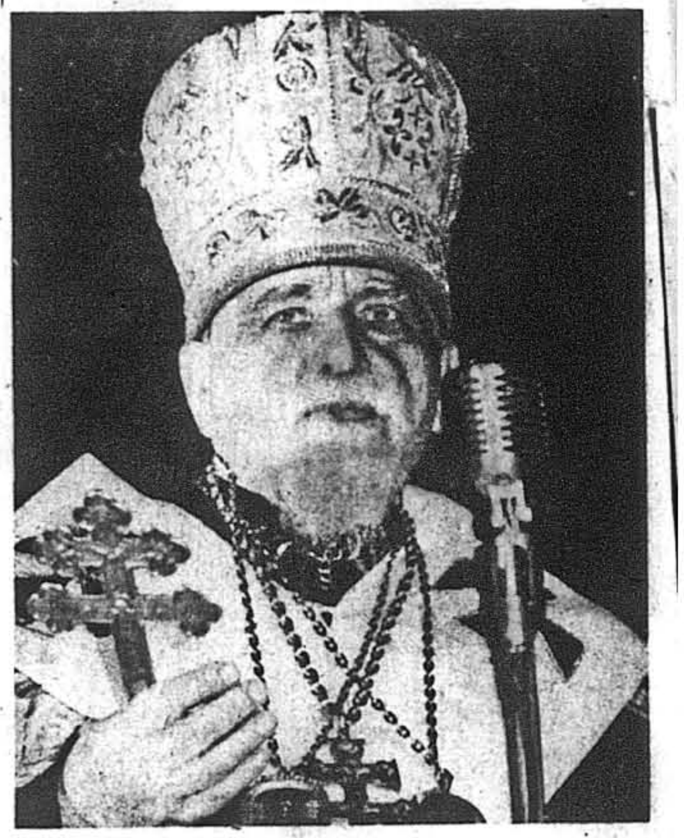
Появився з друку шостий том словникової частини „Енциклопедії Українознавства"

Сарсель. — Після завершення друкарських й інтролігаторських робіт появився з друку і розсилається вже передплатникам шостий том словникової (гаслової) „Енциклопедії Українознавства", виданої Науковим Товариством ім. Шевченка в Европі за головною редакцією проф. д-ра Володимира Кубійовича. Охоплює цей том 396 сторінок, від 2005-ої до 2400-ої сторінки. Надруковані в ньому гасла і статті від Перемишля до Пряшівщини. Увійшли до 6-го тому такі більші статті: Перемишль, Петербурґ, Петлюра С., Південна Україна, Підляшшя, Пласт, Плянування, Повстанський рух на Україні, Податки, Поділля, Покуття, Полісся, Політична економія, Політичні в'язні, Поліція, Половці, Полтава, Полтавщина, Поляки на Україні, Польща й Україна, Поміщики, Портрет, Порцеляно-фаянсова промисловість, Потебня О., Похідні групи ОУН, Почаївська Лавра, Пошта, Правнича наука на Україні, Право, Прага, Прапор, Праця, Преса у 1946-70 рр., Придніпровська височина, Придніпровська низовина, Природний рух населення, Промисловість України (1840-71), Проповіді, Просвіта, Протестантизм, Професійна освіта, Професійні спілки, Пряшівщина. Усі ці статті, як і вся енциклопедія багато ілюстровані портретами, краєвидами, картами і таблицями. В додатку до цього тому надрукований на 96 сторінках список фундаторів Енциклопедії Українознавства за 1954-1971 роки, який розсилається також окремо жертводавцям. Закінчується цей список словом гол. редактора ЕУ проф. В. Кубійовича до передплатників і прихильників ЕУ із коротким звідомленням про працю над ЕУ і пляни зв'язані з виданням англомовної гаслової Енциклопедії Українознавства, підготування Енциклопедії Української Діяспори (ЕУ/3) та про заплянований для 8-го кінцевого тому ЕУ/2, тобто теперішньої гаслової Енциклопедії Українознавства, підручну карту України із мірилом в 1: 2 000 000. Адреса редакції Енциклопедія Українознавства: 29, Rue des Bauves, 95 — Sarcelles, France, Europe. Замовляти або висилати передплату на ЕУ треба на адресу: "Knyha" Verlag GmbH, München 2, Augustenstr. 46/IV, West Germany, Europe.

Фонд УВУ збагатився знову на $10,000

Пассейк. — Заходами Товариства Алюмнів і Приятелів Українського Вільного Університету Стейтів Ню Джерзі та Ню Йорку тут відбувся 12 травня вечір Фонду УВУ, в часі якого була нагода здобути одну з одинадцяти мистецьких нагород у формі картин наших відомих мистців. У висліді цієї імпрези Фонд Українського Вільного Університету збільшився на суму понад 10,000 дол., перейшовши в загальному суму 60,000 дол. Серед нагород були картини мистців: Б. Божемського, С. Гординського, П. Холодного, О. Грищенка, Я. Гніздовського, Л. Гуцалюка, Е. Козака, Г. Мазепи, Л. Молодожана, М. Мороза. Під готовою імпрези займався окремий комітет під проводом Івана Буртика, а проводив нею д-р Богдан Олесницький.

ПОРТРЕТ ПЕРВОІЄРАРХА

Первоієрарх Помісної Української Католицької Церкви, її патріярхорівний Верховний Архиєпископ і Кардинал Блаженніший Иосиф Сліпий, який перебуває тепер на відвідинах в ЗСА. Фото зняте під час Молебня в катедральному храмі Непорочного Зачаття у Філядельфії минулої суботи, 12-го травня. Фотомонтаж відвідин Первоієрарха у Філядельфії і в Нюарку буде надрукований в чергових числах „Свободи". Фотознімки виконав Юрій Вірт.

ОЧІКУЄТЬСЯ ТИСЯЧІВ УЧАСНИКІВ ЖАЛОБНОЇ МАНІФЕСТАЦІЇ У ВАШИНҐТОНІ 26-ГО ТРАВНЯ

Вашинґтон. — Місцевий Відділ Українського Конґресового Комітету Америки, в порозумінні та з ініціятиви Централі, поробив уже всі потрібні приготування до великої жалобної маніфестації, що відбудеться тут біля пам'ятника Тарасові Шевченкові в „День Всенаціональної Скорботи" в суботу, 26-го травня, у 40-річчя голодової облоги України сорок років тому. Маніфестація почнеться о год. 1-ій по полудні біля пам'ятника Шевченкові при вулицях 23-ій і „П". У програмі маніфестації передбачені виступи сенатора Павла Юзика з Канади, конґресмена Едварда Дервінського, президента Американської Ради Світового Миру генерала Томи Лейна, голови Політичної Ради УККА проф. Івана Вовчука, представника Української Національної Ради та ін. Маніфестацію відкриє президент УККА — проф. д-р Лев Добрянський, початкову молитву проведе Митрополит Української Католицької Церкви в ЗСА Амврозій Сеньшин. Програмою маніфестації проводитиме екзекутивний віцепрезидент УККА Иосип Лисогір, а голова місцевого Відділу УККА д-р Степан Курилас закінчить ділову частину маніфестації короткою промовою. У мистецькій частині програми виступлять чоловічий хор „Прометей" з Філядельфії під диригентурою проф. Михайла Дляботи, а група артистів, членів Асоціяції Мистців Української Сцени, виконає інсценізацію „Смерть", що символізує велику голодову облогу України. Після маніфестації, яку закінчить молитвою Архиєпископ Української Православної Церкви в ЗСА Владика Марко, відбудеться протестаційний похід до совєтської амбасади по 22-ій вулиці до вулиці „К" і опісля по 16-ій вулиці на схід до приміщень амбасади. Порядкову службу під час маніфестації і походу очолюватиме з рамени Відділу УККА мгр Богдан Скаськів при допомозі членів Братства Дивізійників. В залі під церквою „Пілґрім Чирч" біля пам'ятника Шевченкові можна буде купити перекуску. Пресову службу виконуватимуть В. Задорецький, інж. В. Маєвський і мгр О. Бойчук, а місцева Студентська Громада перебрала на себе роздачу летючок, розпродаж жетонів та першу медичну допомогу. Очікується, що тисячі осіб з Вашинґтону та ближчих і дальших околиць візьмуть участь у цій маніфестації.

ЦІЄЇ СУБОТИ ДОПОВІДЬ О. ЗІНКЕВИЧА В БАВНД БРУКУ, Н. Дж.

Бавнд Брук. — У найближчу суботу, 19-го травня, тут в Осередку Української Православної Церкви в ЗСА, в залі Церкви-Пам'ятника відбудеться о год. 7:30 вечора доповідь ред. Осипа Зінкевича, керівника відомої Української Пресової Служби „Смолоскип" та одного з чемпіонів оборони людських прав в Україні. Темою доповіді буде: „Дійсність в Україні і ми". Після доповіді — дискусія.

ЗАКЛИК

Організації Українського Визвольного Фронту в ЗСА закликають все своє членство і українське громадянство взяти масову участь у маніфестації, що її уряджує УККА 26 травня у Вашинґтоні в сорокові роковини голодової облоги України.

Згуртуймося всі — біля пам'ятника Тарасові Шевченкові, в скорботі пом'янімо замучених і запротестуймо проти большевицького вандалізму вчорашнього і теперішнього.

Організації Українського Визвольного Фронту

ПАМ'ЯТАЙМО ПРО ЖЕРТВИ ГОЛОДОВОЇ ОБЛОГИ УКРАЇНИ СОРОК РОКІВ ТОМУ! ПОМ'ЯНІМО ЇХ ПІД ЧАС ВЕЛИКОЇ ЖАЛОБНОЇ МАНІФЕСТАЦІЇ У ВАШИНҐТОНІ 26-ГО ТРАВНЯ 1973 РОКУ!

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Непорушна установа

Скандальна афера Вотергейту далеко переступила межі „вини і кари" безпосередніх винуватців тієї жалюгідної, протизаконної авантури чи злочину, залежно від лагідного чи гострого підходу. Цілий ряд високопоставлених осіб з державного апарату відійшли ніби добровільно, а насправді під тиском громадської думки і на вимогу президента Ніксона. Вчорашні найближчі й найбільш довірені співробітники Президента у Білому Домі стали тепер „приватними особами" — з можливістю, що завтра стануть обвинуваченими. Послідовно і логічно — підірвалось довір'я до Білого Дому і, як писав один коментатор, ще недавнє телефонічне повідомлення „Говорить Білий Дім" — втратило своє магічне значення. Давні завзяті противники президента Ніксона використали цю атмосферу, щоб одверто говорити про поставлення його в стан обвинувачення — „імпічмент".

Але це справа не особи Ричарда Ніксона, ані справа заміни голови Уряду іншою особою, в даному випадку його легальним заступником. Президент у З'єднаних Стейтах — це установа. Його влада не така, як Людовика XIУ, який міг сказати: „держава — це я". Влада американського президента уточнена Конституцією, обмежена законодатними компетенціями Конгресу, відмежована від незалежного судівництва. Проте, влада й права американського президента більші, як будь-котрого західнього монарха, президента чи прем'єра. Тому його авторитет такий, як його не має ні один західній володар. Яке це має практичне значення — дізнався світ в останніх днях, коли дальшу знижку вартости доляра на европейських біржах найкращі фахівці з'ясували, як наслідок підірвання міжнародного авторитету Ричарда Ніксона. Коли його асистент Генрі Кіссінджер веде тепер переговори у Парижі з представником Північного В'єтнаму, то чуємо, що його, Кіссінджера, позиція слабша, бо афера Вотергейту вдарила по міжнародному престижі президента Ніксона.

Тверезі політики й державні мужі, включно з головою демократичної більшости в Сенаті Майкелом Менсфілдом, закликають не послаблювати установи президентури, бо, мовляв, від цього шкода не особі, а державі. Загальне враження таке, що без уваги на те, хто потерпить внаслідок Вотергейтської афери, установа президентури переживе цю кризу, як уже пережила не одну подібну, хоч може й меншу в минулому.

Совєтське шпигунство

Опубліковані лондонським Інститутом дослідів над міжнародними конфліктами висновки з його досліджень у справі засягу й розмірів совєтського шпигунства на Заході дуже показові для справжніх тенденцій і „програми" совєтського „співіснування" з капіталістичними країнами Заходу. Згідно з висновками цих досліджень, за кожночасним політичним відпруженням у взаєминах з тією чи іншою капіталістичною країною неминуче йде посилення совєтської пропаґандивної, підривної і шпигунської роботи.

Подані названим інститутом дані про кількість шпигунів у таких чи інших західніх країнах разючі. В Західній Німеччині понад 80 відсотків совєтських дипломатів — 82 на всіх 117 — є насправді шпигунами. Така ж загрозлива ситуація у свобіднішій для такої активности капіталістичній Франції: на всіх 348 совєтських „дипломатичних представників" нараховується 118 шпигунів. У Швайцарії за підрахунками лондонського інституту працює 87 шпигунів з-поміж 292 дипломатів.

Виконують усі ці дипломати - шпигуни завдання й доручення совєтських шпигунських централь — КҐБ та військової розвідки — Головного Розвідчого Управління (ҐРУ) збройних сил СССР. Включені в цю „активність" не тільки представники дипломатичних представництв, у ЗСА також члени делеґацій до Об'єднаних Націй, працюють шпигунами і акредитовані на Заході совєтські журналісти, члени торговельних і всяких інших професійних представництв. Допомагають подекуди в цьому „ділі" також учасники різних совєтських наукових чи мистецьких делеґацій, а навіть і дехто з так званих туристів. Поза ними допоміжну роботу виконують дуже часто члени совєтофільських та „проґресистських" організацій, щоб виявити таким чином свою відданість не так комуністичній ідеї, як кремлівському режимові.

Тому треба сподіватися, що й тепер, після заповіджених відвідин Брежнєва в Західній Німеччині і в ЗСА, Москва використає їх не для співіснування чи співпраці, а для поширення своєї шпигунської сітки і посилення підривної роботи, спрямованої на знищення існуючого в країнах Заходу суспільного і політичного ладу.

В. Чапленко

ВСЕУКРАЇНСТВО ЯК ІСТОРИЧНЕ ЧУДО

(1)

Хоч я й не історик у властивому розумінні цього слова, але мені хочеться сказати, як склалася, всупереч важким історичним перешкодам, наша українська національна єдність, те, що його, на мою думку, найкраще називати „всеукраїнством" (а не „соборністю", як я це не раз уже в своїх статтях з'ясовував). Первісною перешкодою на цьому шляху була розкиненість тих слов'янських племен, що з них, кінець кінцем, утворилася українська нація, на великій території — від верхоріччя Висли до Північного Кавказу (Хозарський каганат, Тмуторокань). Згідно з моєю адигейською теорією, ці племена виникли не внаслідок розпаду якоїсь первісної єдности, а з племен ще субстратної людности, можливо, протоіндо - е в ропейського характеру (оскільки є гіпотеза, що індо - европейці первісно появилися на території сучасної України й Північного Кавказу), може, історично засвідчених кімерійців абощо. Ця племінна різноманітність була перешкодою на протязі всього історичного життя українського народу і чималою мірою збереглася аж до нашого часу як антропологічні, мовні, звичаєві та побутові особливості в різних частинах сучасної української етнографічної території. Цю перешкоду збільшували багаторазові навали чужоетнічних для слов'ян народностей — готів, гуннів, печенігів, половців, татар тощо, що розвивали зв'язки між українськими п л е менами (хоч і без цілковитого знищення місцевої людности навіть на півдні України, де завжди були козаки, бродники чи т. зв. вигонці на низу Дунаю). Та чи не найбільшою перешкодою були ранні окупації уже добре організованими чужонаціональними державами українських земель. І ці окупації тривали сторіччями! Українське Закарпаття було під угорською окупацією мало не тисячу років. Галичина була під владою Польщі й поляків від 1340 р. аж до Другої світової війни в XX ст. (бо перебування її в складі Австро - Угорщини від 1772 р. до 1920 р. не звільнило її від панування поляків, яке згаданого року було на сто відсотків відновлене). Наддніпрянщина від татарської навали в 1240 р. вже не мала своєї державности аж до Хмельниччини, бо в умовах Великого Князівства Литовського ця частина українського народу жила спільним культурним життям з іншим народом — з „акучими" та „м'якoвимовними" (маю на увазі м'якість приголосних перед „е" та „і") білорусами. Після ліквідації 1764 р. Гетьманщини усі центральні й східні (Слобожанщина, Кубань тощо) українські землі опинилися були під свідомим русифікаційним тиском (урядова політика „обрусєнія") і перебувала під ним аж до 1917 р.

Були й різні інші перешкоди, може, не такі історично значні (як от „закономірна" денаціоналізація вищих суспільних верств під чужими державами, що призвела до того, що український нарід став народом „хлопів", селян, „дядьків"), але й згаданих перешкод було б, здавалося б, досить для того, щоб на такій великій території, як Україна, могло постати декілька окремих народів. Згадаймо, наприклад, поділ між чехами й словаками, які на багато меншій території розрізнилися між собою внаслідок, головним чином, того, що чехи довго перебували під пануванням німців, а словаки — під пануванням Угорщини, бо мовно й культурно вони мало розрізняються, як це підкреслювали видатні славісти словацького п о х одження Коллар та Шафарик. Не на багато більшій території витворилися два народи — серби і хорвати, що мають ту саму мову, відому в славістиці як „сербохорвацька", але вони поділилися внаслідок того, що перші (серби) перебували під візантійським впливом і додержуються православного різновиду християнства, а другі (хорвати) були під впливом Ватикану і стали католиками. Як відомо, з українцями цього не сталося, дарма що західні українці стали греко - католиками внаслідок перебування їх на протязі багатьох століть під пануванням католицької Польщі. Я пригадую, як Василь Сімович у розмові зі мною з приємністю констатував цей факт (що українці не поділилися внаслідок релігійного поділу), кажучи: „Добре, що ми не стали сербами і хорватами".

Які ж чинники посприяли виникненню єдиного українського народу, всупереч згаданим вище історичним перешкодам?

Це передусім була та давня етнічна й мовна основа, що зберігалася навіть ув отих розкинених на великому просторі племенах, у мові таке явище, як твердість приголосних перед „е" й „і" („день", сила"), що відрізняла українців від сусідніх „м'якoвимовних" народів — поляків, білорусів, москалів, багатство ще дохристиянських звичаїв та обрядів, надзвичайна чарівливість української народної пісні тощо. Навіть тематика й мотиви українських народних казок, за дослідами російського фолкльориста Андреєва найбагатші з-між казок усіх европейських народів. А це все було, кажу, в усіх праукраїнських племен.

Вступайте в члени УНСоюзу!

ВЕЛИКОБРИТАНІЯ І УКРАЇНА

Лондон (в. р.). — Чим далі в часі відходимо ми від подій, яких багато з нас були свідками, а то й учасниками в краю та на еміґрації, тим легше дивитись на них і оцінювати їх з перспективи часу. До цього щораз більше публікацій появляється у різних краях світу, які кидають нове світло на згадані події, виносять на світло денне нові факти, досі нам невідомі, важливі для оцінки тих подій. Появляється багато офіційних матеріялів, що їх уряди поодиноких країн публікують після того, як час для задержання їх в секреті минув. Багато матеріялів появилось по обидва боки залізної заслони також в українських справах.

Не цілих три роки тому британський Форін Офіс (Міністерство З а к о рдонних Справ) також почав оприлюднювати документацію в міжнародних справах, у якій є згадки про українські справи.

Відомий в Англії наш публіцист Костянтин Зеленко завдав собі труду проглянути згадані матеріяли Форін Офісу і вислід своїх розшуків подав до публічного відома у своїй доповіді, виголошеній в Українсько - Польському Товаристві в Лондоні 9 грудня 1972 р.

Свою доповідь, яку вислухало понад 80 українців та поляків, п. Зеленко назвав: „Великобританія та Україна. Деякі аспекти українсько - британських стосунків у першій половині XX ст. та Євген Коновалець і ОУН в освітленні дипломатичних документів (спроба інтерпретації)".

Доповідь свою попередив п. Зеленко цікавою характеристикою британської дипломатії, яку тут пропускаємо, накреслив, на основі своїх студій згаданих документів, засади і концепції, на яких спиралася британська европейська політика під час Першої світової війни і в періоді поміж двома світовими війнами, зокрема у відношенні до середньо- і східньо-европейських народів.

Під час Першої світової війни шеф британського ген. штабу сер Вілліям Робертсон висунув був концепцію німецької геґемонії у Східній Европі, а два експерти Форін Офісу пропаґували перебудову Східньої Европи на національні держави, передусім коштом Австро-Угорщини, не Росії.

Сер Джеймс Артур Балфур, тодішній перший лорд адміралітії (від грудня 1916 р. міністер з а к о рдонних справ), уважав, що спільний німецько - російський кордон мав би бути основою задовільного східньо - европейського політичного укладу і збереження рівноваги поміж Німеччиною і Росією, бо одна на одну вважали б, а це відтягнуло б Росію від втручання в азійські справи, де Британія мала свої інтереси.

У жадній з цих концепцій і політичних схем не було місця для України: вона залишалася в н у трішньою справою Росії.

Після закінчення Першої світової війни ситуація змінилася. Великобританія була проти прилучення Галичини до Польщі (становище Ллойда Джорджа); але британський імперський штаб був за включення її до Польщі, про що висловилися військові кола напередодні захоплення влади українцями у Львові 1 листопада 1918 р., уважаючи, що Галичина як самостійна держава не встоялась би проти Росії.

Форін Офіс у своїй постанові з 3 листопада 1918 р. рекомендував, щоб армія Галлера їхала до Польщі з Франції через Балтійське море, а не через Румунію і Галичину, щоб не загострювати положення, з огляду на „необґрунтовані" претенсії Польщі до „рутенських" областей України і Галичини.

Українська справа мала великого прихильника в особі службовця Форін Офісу Люїса Наміера. Доповідач подав сильветку цього дипломата, журналіста й вченого (народився в сім'ї жидівського землевласника в селі Кошилівці в Галичині, студіював у Львові, Льозанні, Лондоні та Оксфорді) і цитував документи Наміера з прихильним його наставленням до українців. Внаслідок меморіялів Наміера британський уряд вживав певних заходів у користь ЗОУНР. Але Наміер уважав, що українські національні аспірації можуть бути здійснені тільки в компромісі з Росією та в оперті на неї.

Ширшу увагу присвятив доповідач приїздові Євгена Ляховича до Лондону в характері представника ОУН. Значно посилив він свою діяльність у 1935 р., коли почало зростати зацікавлення британської дипломатії українськими справами, що задокументовано у недавно опублікованій частині архіву Форін Офісу.

В цьому архіві є звіти британського амбасадора в Москві (31 грудня 1934) про становище на підсовєтській Україні („там діють автономісти й націоналісти"; „Україна продовжує викликати турботи й тривогу в Москві"; „ментальність українця не може ніяк погодитися з совєтською системою правління").

Широко віддзеркалено у британській дипломатичній кореспонденції події 1930 року в Галичині, українську підпільну акцію і польську п а ц и фікацію. На жаль, стверджує доповідач, Міністерство Закордонних Справ не одержало жадного солідно опрацьованого меморіялу в справі польської пацифікації в Галичині від українців в Галичині, а меморіял Василя Панейка у цій справі, переданий британському амбасадорові в Варшаві Ерскінові, був амбасадором схарактеризований як „памфлет, що не заслуговує на довір'я", хоч в інших своїх листах до Міністерства Закордонних Справ він виявляв симпатію до положення українців в Польщі.

Повертаючись до Є. Ляховича, доповідач твердив, що 1935 рік був роком найбільш відповідним для його контактів з Форін Офісом поперше тому, що над представником гетьмана П. Скоропадського д-ром В. Коростовцем нависло мариво судової розправи, а подруге тому, що Українське Бюро в Лондоні, очолюване К. Кисілевським, а фінансоване Я. Макогоном, відпало певному підозрінню внаслідок оскар-

(Закінчення на стор. 3-ій)

Лука Луців

ПРО НОВІ ВИДАННЯ

Володимир Біляїв. ПОЛІТТЯ. Поезії. В-во „Київ". Друкарня „Гомону України", Торонто, Канада, 1970, ст. 78.

Слово „політтЯ" за словником Грінченка має два значення: „гарна погода" і „урожайне літо". Не знаю, яке значення мав на думці автор, бо зі змісту цих 48-ох поезій, які надруковані на 64-ох сторінках, не видно „багатого врожаю". В цій збірці надруковано вірші, написані між роками 1946-1963 (автор заповідає восени ц. р. ще одну збірку). Зміст цілої збірки не свідчить також і про сприятливу „погоду", в якій довелося жити поетові. Та це не свідчить про те, що автор „Політтяʼʼ песиміст, як це стверджує М. Гарасевич в „Овиді", рік XXIII, ч. 4, ст. 24. Автор бачить у вірші „Розпач" — „добу химерну і мізерну", в „якій правда - жарт огидний пияка", та все ж таки він вірить, що

Руки щедрі є й уми
ненаситимі,
І серця, яким у вічності
цвісти! —
Не розминися, друже,
в буднях з ними
И хисткі в майбутнє
не спали мости.

Сам автор поділив збірку на такі цикли: „Ранок після бою" (9-36), „Мій рідний край мов сни" (38-58) і „Втікач" (61-68). Заголовки цих розділів свідчать про те, які мотиви та які настрої переважають у віршах: згадки про недавню боротьбу за волю України та туга за рідним краєм.

Край дороги ромашка
цвістиме
І на горбах мак
променітиме,
І підеш ти ланами густими,
Зачарований небом
і квітами.

Мій нащадку, ти йтимеш
цим полем,
І на виритий гострими
ралами
Ти наступиш, можливо,
на шолом,
Почорнілий і подіравлений...

Але ти підійми, мій нащадку,
Ці шолома збережені
рештки —
На музейній полиці
на згадку
Має право лежати він
все ж таки.

Цікаво, що тугу поета за рідним краєм найпластичніше відчуваємо з його двох перекладів із Вернера фон Гайденстама: „Вночі і вдень — мій рідний край, мов сни. Тужу за ними... Шукаю тих стежок, що дерном поросли, де бігав я колись в дитинства дні ясні".

В поезії „Надії" щасливий той, хто не нарікає на втому, мандруючи по чужині, бо мусів залишити рідний край; та щасливіший той, хто „в мандрах пригада все, що було близьке і непомітне". Але

Стократ щасливий той,
хто зрікся благ і див,
Мандруючи по світі
вбогим пішим,
Щоб тільки впасти
в буйний шелест нив,
До рідної землі
устами прикипівши.

Марія Гарасевич пише, що „поетичний вислів" Біляєва „вишуканий", і на доказ наводить строфу з поезії „Згадка":

Край дороги зелен вітер
стелиться
І тополя ніжнотонна
гомонить,
А садів заквітчаних
метелиця
Сонну заколисує блакить.

Цей самий критик твердить, що „мистецька образність — найсильніша риса мистецького вислову Біляєва". М. Гарасевич гадає, що поет, деколи, у „гонитьбі за багатою й особливою мистецькою образністю губиться, втрачає головне — глибину думки чи почуття, а іноді з дієї ж причини постає невмотивована або непідготована пуанта". Ми думаємо, в мистецькій образності поета забагато абстрактних понять і це в дійсності утруднює сприйняти деякі поезії Біляєва. Поет шліфує свої строфи, дбає про правильний ритм, оригінальні рими й дзвінкі асонанси. Абстракції понятття поет повинен образніше подати читачеві. Ось у цій строфі багато абстракцій:

Щоб спогадів киплячу
пригубить чашу,
І враз полинути
до берега того,
Де небо вічности
огорне душі наші,
Дочасних пристрастей
тамуючи вогонь.

Повну оцінку поетичної творчости поета можна буде дати аж після виходу його другої збірки поезій, що має статися восени ц. р., бо „Політтяʼʼ не дає для цього достатнього матеріялу, хоч і показує дійсного поета, який дбає про красу своїх віршів.

*

Федір Одрач. ВОЩАДЬ. Повість. Передмова — д-р Олександра Копач, мистецьке оформлення — Микола Бідняк. Торонто, 1972, ст. 387. Автор цієї повісти перед своєю смертю таке сказав про цей свій новий твір:

„Я вже віддавна маю вироблений плян, якого виконав, так би мовити, третину: це майже закінчений перший том задуманої трилогії про Полісся під заголовком „Вощадь". Це слово з Пінщини і означає світанкову заграву. Дія роману саме відбувається в Пінщині, де я родився і яку большевики чомусь відлучили від України. Заподіяно таким чином велику кривду поліському населенню, яке тотально є українське, і як довго існує історія України, так довго Полісся прагне бути в межах України. Коли б мені поталанило закінчити ще два томи, тоді я почувався б щасливим".

Та не судилося авторові здійснити свій плян, бо він несподівано помер 7-го жовтня 1964 р. в молодому віці — народжений в 1912 р. Прихильники письменникової творчости заснували в п'яту річницю його смерти Громадський комітет, що приєднав коло 400 передплатників і зібрав гроші на видання цього направду цінного твору покійного письменника, який у мистецькій формі змалював хоч частину того знущання, що його російські комуністи називають „визволенням" українського народу з польської неволі в 1939 р. В дійсності це було закріпленням „модерної" панщини в Галичині, а на Поліссі, як ми вже чули, українську Пінщину насильно приєднали до Білоруси та вводили в тамошні школи насильно білоруську мову замість української, хоч такої домагалися свідоміші селяни.

Кожний читач, який прочитає „Вощадь", жалкуватиме, що не зможе прочитати другого й третього томів цієї трилогії, в якій автор так вміло позав'язував стільки цікавих фабульних ґудзів, які ніколи не будуть розв'язані. Автор ввів на сцену кількадесят осіб, між якими вже були вбиті й заслані новими „визволителями". Більшість героїв стоять перед невідомим завтра: Кулик, Сергій, Маруся, Зіна, Льоня (аж у Львові) та інші, які ще не знають, що робити під новими панами. Автор вміло послуговується містичними засобами, а навіть використовує місцеві забобони, без яких вічно поневолюване місцеве українське населення не могло обійтися. В цій містиці не малу ролю грає й пава, яка залишилася по вбитів поміщикові Олівінськім і яка у важливих моментах своїм криком бентежила людей. Навіть комуніст Іофе Нисель Лейзерович непокоївся цим зловіщим знаком павича, але не міг його застрелити, стрінувшися по вбитім поміщикові Оліполі. Кулик турбується містичним пересуванням лавок у шкільній залі. Непокоїть його і поява павука взимі. Та ці містичні дива подав автор так, що вони не вражають навіть критичного читача, який не вірить ні в які метафізичні з'яви.

Український читач, який мав нещастя жити у той час, коли російські комуністи „визволяли" Західню Укра-

(Закінчення на стор. 3-ій)

Леся Лисак

САДИ ЦВІТУТЬ

Заснуло вже місто, тільки ліхтарні задумано дивляться на спорожнілі вулиці. Задрімав і дім, тільки ще в одній кімнаті стелиться світляний круг. У нього вплітаються тихенькі тони „Місячної сонати" і притишений стукіт клявіш писальної машини. І раптом, мов ще один акорд, відзивається хтось: — „Згадай про мене! Пригадай весняну Красу. Пригадай усім, що її шукають!"

Озираюся, розглядаюся я. Нікого нема у кімнаті. Тільки на столику біля вікна дивляться у світляний круг дві гілки розквітлої вишні. Їх принесли мамині руки.

— Вітай, вишнева гілко! Вітай, біле квіття! Які ж ви милі-премилі! Та хіба ж мені про вас розказувати? Для цього потрібно великого куншту, що його звуть поезією.

Немов ворухнулися тендітні білі пелюстки. Немов ще білішими стали серед дрібного листя, яке щойно розвивалося. Такі гарні, як щастя. Такі свіжі, як ранок юности. І такі рідні.

— У душі кожної людини дрімає дрібка поезії — немов заговорили. — Це я про наших рідних людей кажу. Вони принесли її відблиск у серцях зі своєї землі. Тієї, де тепер сади цвітуть. З України.

— Сади цвітуть в Україні, кажеш? А ми їх уже т а к давно, давно бачили. І Господь знає, чи декому доведеться ще побачити оті квітучі дерева рідного краю.

— Треба вірити, — задзвенів сильніше акорд. — Премогутню силу має віра!

— Ти це говориш, прекрасна квітуча гілко? Ти, що сьогодні цвітеш, а завтра вітер розвіє твої пелюстки? Весняна краса — проминальна.

— А хіба ж у людському житті буває щось вічно тривке? — ударив акорд. Хіба ж не треба дорожити кожним моментом щастя? І ви його, це щастя, мали. Розсміяне, безжурне, ясне, як весняний ранок.

— Ми, біла вишне? Ми, еміґранти, що забрели у чужі далекі краї?

— Так, ви. Ви мали щастя бути молодими на рідній землі!

Задума впала на клявіші. Здається, правдиво сказано. Ми, як ота біла вишня, мали коріння. У своїй рідній землі. Так, це було щастя.

— А бачиш? — забринів акорд. — Всміхаєшся до нього тепер! І думаєш: — Боже, хоч Ти досвідчаєш мене, проте дарував мені багато! Дуже багато. Власне її — оту рідну молодість на землі, що була рідною. З цим почуттям легше йти у мандрівку непривітних буднів. Легше, бо є опертя.

— А бачиш! — засміявся акорд. — Твої думки все черпають звідтіля силу, бадьорість, ясність. Немає і не може бути порожнечі в душах тих, що знають свою рідну землю. Бо у них є батьківщина.

— Вишне, біла вишне, ти промовляєш, мов сильна людина, а ти ж тільки біле квіття, що його завтра не буде. І тому...

Ще дужче засміявся акорд: — Ми з проминальним, як кажеш, квіттям тривкіші за те, що людське!

— Як же це можливе, вишне?

— А так, що ми кожного року зеленіємо і цвітемо. Щороку ми живі, радісні. Це у вас, людей, буває песимізм. У нас, білих вишень, його немає!

І знов задума торкає клявіші. — Може й правду каже біла вишня. Щороку зацвітають сади в Україні. Щороку вони препишні, прекрасні. А як білі пелюстки розів'ються на вітрі, то згодом гілки червоніють соковитістю ягід. Та і не одні вони, оті білі вишні. Таж поруч них за часок зарожевіють пахучим квіттям яблуні, запахнуть блідожовтаво груші та й навіть терен, терен при дорозі і собі квіттям засміється!

— А бачиш! — задзвенів акорд. — Ось і ввижають с я тобі рідні сади, хоч стільки років їх не бачила! Піди стежкою думок у давній сад, поглянь, який він прекрасний.

... Це вже не кімната і не ніч. Це — справжній сад. Крислаті яблуньки нахиляють віття аж до землі. Аж до зеленої, — Господи, якої свіжої, зеленої трави! А в саду — справжня стежка! Витоптали її рідні, дорогі люди. Як же ж довго не ходилося по справжній стежці! А ось вона тепер. Таке ніби ніщо — стежка, а вона заведе туди, де так пахнуть, так рожевіють, так радіють в сонці дерева у саду!

І йдете стежкою, а гілки всміхаються до вас. Таке, здавалося б, майже ніщо — звичайна собі квітуча гілка, а вам так радісно! Бо весна, бо молодість. Бо Краса.

За садом — ваш дім. Байдуже — великий чи малий. Багатий чи скромний. Та він ваш. Він рідний. Як добре мати щось рідне! Щось своє. Як добре приналежати до того, що близьке!

... Питаєте, як зветься ця місцевість? Вона має і сотні назв, і тільки одну: села, міста, містечка, хутора, де ви виростали. Звідкіля помандрували за море. Згадайте свій дім, а потім шепніть: Україна.

— Сади знову цвітуть в Україні, — дзвенить акорд. Він розпливається у нічній тиші. Дивлюся — кімната, світло стелиться на клявіші, ще більш вибілює білі гілки вишневого квіття під вікном. Сплять вулиці, спить місто. Дрімає дім. Мовкнуть акорди. У тиші, здається, чути, як пахнуть і колишуть віттям сади рідної землі. Тієї, що була, є і буде вічно живою.

Комуністичний Китай хоче приспішити нормалізацію взаємин із ЗСА

Пекін. — У вівторок 15 травня ц.р. офіційно відкрито в Пекіні так зване „Бюро зв'язку ЗСА", яке насправді є американською амбасадою. Її голова, Дейвід Брус, мав першу півгодинну розмову з віце-міністром закордонних справ Чіяо „ Куан-хуа, який був першим головою делегації Комуністичного Китаю на Генеральній Асамблеї Об'єднаних Націй. Названий китайський представник титулував Дейвіда Бруса як „міністра амбасадора" та висловив бажання, щоб „приспішити нормалізацію взаємин" згідно з принципами, що їх прийнято й проголошено під час відвідин президента Ніксона в Пекіні в минулому році. Дейвід Брус відповів, що він дуже радий, що існують такі добрі шанси для нав'язання нормальних відносин між обома державами. Церемонію завішення американського прапору перед тимчасовим приміщенням американської амбасади замрячив факт, що привезений американський прапор виявився надто великим для наявної там щогли. Негайно замовлено новий, менший, прапор. Дейвід Брус має покищо тільки малий службовицький апарат з 10-ох осіб, з яких вісім говорять по-китайськи.

У ФРАНЦІЇ ЖИВЕ 18.000 американців, здебільша у самому Парижі, або в його околиці. Колись вони могли жити там за куди менші гроші, як в Америці, втішаючись кращим тамошнім кліматом і всіма висококультурними розвагами. Тепер Франція є найдорожчою державою в Европі, при чому американці терплять подвійно — від девальвації доляра та місцевої інфляції.

БРИТІЙСЬКА ПАЛАТА ГРОМАД СКАСУВАЛА 263 голосами проти 94 кару смерти в Північній Ірляндії, де далі шаліє громадянська війна. Наставлений з Лондону тимчасовий прем'єр Північної Ірляндії Вілліям Вайтлов заперечив здогад, що скасування кари смерти збільшить число злочинів.

Совєтська армія підтримує політику Брежнєва

Москва. — З приводу відзначування річниці закінчення другої світової війни міністер оборони СССР маршал А. Гречко опублікував в „Правді" з 9 травня статтю про „великий подвиг", в якій з'ясовує становище совєтських збройних сил, чи вірніше керівництва Совєтської армії до окремих питань совєтської зовнішньої політики. Враховуючи цей факт, що на останньому пленумі ЦК КПСС А. Гречко був обраний до Політбюро ЦК КПСС, найвищого керівного тіла в СССР, ця стаття має окрему вимову. В першій мірі, А. Гречко дуже виразно і навіть з почуттям своєрідної вдячности говорить про Брежнєва та його „великий особистий вклад" в плянах Політбюро „забезпечити тривалий мир у цілому світі". Таку політику Брежнєва підтримують всі „совєтські люди" — підкреслює А. Гречко. Признання Брежнєва підтримують всі „За посилення миру між народами" Гречко вважає за відзначення виняткових заслуг Брежнєва на цьому відтинку.

Окремо говорить Гречко про ставлення військових кіл. „Воїни армії та фльоти, як і ввесь наш народ, з почуттям глибокого задоволення зустріли постанову квітневого пленуму ЦК КПСС, одноодушно одобряють і гаряче піддержують ленінську миролюбну політику рідної партії і своїм воєнним трудом безпинно скріплюють могутність нашої батьківщини, яка будує комунізм, ще вище піднімаючи бойову готовість совєтських збройних сил, що стоять на сторожі справи миру". Становище військових чинників до партійної політики має свою вимову, взявши під увагу це, що згідно з даними А. Гречко „коло 90 процентів офіцерського складу армії і фльоти — комуністи і комсомольці".

Засновано Федерацію Соціялістичних Спілок Польської Молоді

Варшава. — Після досить довгих переговорів і конфліктів під натиском режиму і комуністичної партії відомої в Польщі під назвою Польської Об'єднаної Робітничої Партії — п'ять молодечих польських організацій створили 11 квітня Федерацію Соціялістичних Спілок Польської Молоді. До Федерації увійшли: Спілка Соціялістичної Молоді, Спілка Соціялістичної Сільської Молоді, Соціялістична Спілка Польських Студентів, Спілка Польських Гарцерів і Соціялістична Спілка Військової Молоді. В статуті Федерації говориться про те, що її основні завдання — створення єдиного ідейно-політичного фронту всієї молоді і формування її соціялістичного світогляду, організація національних молодечих кампаній і політичних акцій, поглиблення зв'язків молодих поляків з молоддю СССР та інших соціялістичних країн та з „прогресивною молоддю" усього світу. Федерація репрезентуватиме всю польську молодь в Польщі і на міжнародній арені, а також займатиметься питаннями міжнародного співробітництва. На чолі Федерації є Головна рада з представників окремих спілок та Виконавчий комітет, що його очолив С. Чосек.

Зустріч карпатських українців відбудеться на „Верховині" 26-28 травня ц. р.

Ню Йорк. — Головна Управа Карпатського Союзу влаштовує згідно з рішенням з'їзду 1972 року, Зустріч Карпатських Українців. Відбудеться зустріч в днях 26, 27 і 28 травня ц. р. на оселі Українського Робітничого Союзу „Верховина" в Глен Спей, Н. Й. У програмі зустрічі передбачені: доповідь д-ра В. Шандора н. т. „Підстави деклярації і її значення, виставка книжок про Карпатську Україну і Пряшівщину, виступи молодих мистецьких сил, як також товариська забава при дискотеці. В неділю 27 травня буде відправлена Служба Божа з панахидою за Поляглих. В рамцях Зустрічі відбудуться у суботу 26 травня ц. р. звичайні загальні збори Карпатського Союзу в ЗСА із звітуванням управи, дискусією над звітами, прийняттям проєкту нового статуту Союзу та вибором нових керівних органів. Почнуться збори о год. 3-ій по пол. Теперішню Головну Управу Карпатського Союзу очолюють мгр І. Кардашинець, як голова, й інж. Ф. Савчур, як секретар.

О. д-р Павло Хрущ, колишній парох Кракова, помер у Венесуелі

Рим. — Видавані Українським Пресовим Бюро „Вісті з Риму" подали в числі 7-8 з 10 квітня ц. р. посмертну згадку про померлого ще 19 січня 1973 р. в Каракасі у Венесуелі колишнього пароха Кракова о. д-ра Павла Хруща:

Народився 1899 р., ієрейські свячення одержав у 1930 р. Покійний був учнем проф. Степана Томашівського. Був довголітнім завідателем і парохом церкви св. Норберта в Кракові (1930 - 1944) і про свою парафію написав працю: „Початки української гр.-катол. парохії і церкви в Кракові". До цієї парафії належали такі повіти: Вадовичі, Мисленичі, Мелец, Домброва, Пільзно, Тарнів, Бохня, Велічка, Сєвєнцін, Живєц, Бяла, Бельське, Тешин, Бжесько і Хшанів. Парафія існувала вже від 1784 р. і мала звичайно 4.000 вірних — з того половина жила у Кракові. Деякий час вона була залежна безпосередньо від галицького митрополита, а востаннє від перемиського єпископа. Деякі її парохи були й професорами краківського університету, як наприклад: о. Ф. Кудревич (1797 - 1834) — походив із Київщини, у 1808 р. став професором, а в 1919 р. навіть віцеректором; о. Л. Лаврисевич (1834 - 1854) — був професором пасторальної теології, а в 1843 році став ректором цього ж університету; о. Осип Черлюнчакевич (1867 - 1883) професор і декан теологічного факультету на краківському, а раніше на львівському університеті. Крім парохів, професорами краківського університету були й: Г. Дрогобич (1488), Ст. Томашівський, Б. Лепкий, І. Зілинський, В. Кубійович.

У Кракові спершу існувало християнство слов'янсько-візантійського обряду, і було там 16 церков того ж обряду. „Перші наші церкви — писав у своїй праці о. д-р Хрущ — (крім катедри на „Скалці") існували на Вавелі. Найстаршою була ротунда — відкрита під час останньої реставрації замку. Сама її будова свідчить про візантійський характер. Далі церкви: св. Юрія й св. Михайла... Історики здогадуються, що костел Збавіцеля на горі т. зв. Сальватор (Звєжинець) був колись церквою східнього обряду під покровом св. Преображення... Найбільше відомостей залишилось про церкву Воздвиження Чесного Хреста, що стояла на Слов'янській площі... і була побудована в половині IX віку... Крім тих церков існували ще приватні каплиці на Вавелі, які мали український (старорусь к и й) характер... Всі вони мали українську роспись..." У Кракові (починаючи від 1491 р.) друковано перші українські книги кирилицею: „Октоїх", „Часословець", „Тріодь посна" і „Тріодь цвітна".

Після закінчення другої світової війни о. д-р П. Хрущ виїхав до Венесуелі і замешкав у столиці — Каракасі. та від самого початку опікувався українцями - католиками, яких було там біля 2250, а в самому Каракасі яких 500 душ. Своєю ревною душпастирською працею здобув собі прихильність місцевого уряду й архиєп. кардин. Кінтеро. В 1966 р. в Каракасі створено українську католицьку парафію, парохом якої став о. д-р Хрущ. що робив старання, щоб побудувати там власну церкву. Водночас о. д-р Хрущ провадив інформативну акцію про Україну у венесуельській пресі, зокрема в таких газетах, як „Ель Націонал", Ель Універсаль", „Ультімас Нотіціяс" і Ля Релігіон".

За свою працю Покійний був найменований на Почесного Крилошанина ще в 1941 р. ісповідником віри Йосафатом Коциловським — перемиським єпископом.

Похоронив бл. п. о. д-ра П. Хруща о. д-р Дмитро Блажейовський з Гюстон, Тексас (ЗСА).

НОВІ ВИДАННЯ

„МЕЧ СВЯТОСЛАВА"

Вийшла друком дев'ята книжка „МЕЧ СВЯТОСЛАВА" Івана МАНИЛА-ДНІПРЯКА. Ціна 2 доляри.

„Книжка „Меч Святослава" під кожним оглядом добра... Це найкраща Ваша книжка!" — З. ДОНЧУК.

„...Ви починали непогано. Та й у пізніших Ваших творах, уміщених у цій збірці, є багато цікавих моментів, а головне — усі вони мають зміст". — В. ЧАПЛЕНКО.

„Щиро дякуємо за 2 прим. Вашої нової збірки „Меч Святослава". Бажаємо дальших успіхів!" — НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ім. ШЕВЧЕНКА.

„Твої твори деякі — клясичні. Напишу рецензію". — Л. ПОЛТАВА.

Такої ж думки про „Меч Святослава" Ю. МОВЧАН, Я. СОКІЛ, ІВ. КМЕТА - ІЧНЯНСЬКИЙ і ін.

Замовлення та гроші (можна готівкою в конверті) висилайте на адресу:

Mr. I. Manylo
Cumberland Rd.
Millville, N.J. 08332. USA

Український Літературно Мистецький Клюб
Ню Йорк 149-2 ав.

● В п'ятницю, 18-го травня, в Літературно-Мистецькому Клюбі в Ню Йорку відбудеться доповідь д-ра Ярослава К. Туркала п. з.: „Віден у всій його красі", присвячена історії цього міста від його заснування до 1916 року. В доповіді окремо відмічена участь українців в обльозі Відня в рр. 1529 і 1683, історія Братства і церкви св. Варвари тощо. Доповідь буде ілюстрована кольоровими світлинами. Початок — год. 7:30 вечора.

ВЕЛИКОБРИТАНІЯ І УКРАЇНА

(Закінчення зі стор. 2-ої)

жень проти Макогона, що прийшли з одної европейської держави (українського авторства).

Сприятливим ф а ктором було створення 29 травня 1935 р. в Лондоні Англо-Українського Комітету.

27 лютого 1935 р. Форін Офіс одержав від британського амбасадора у Варшаві сера Генрі Кеннарда довгого листа, присвяченого виключно українським справам. В цьому листі амбасадор займає становище до ОУН, висловлює свій погляд на гетьманський рух, українську політику польського уряду та українсько - японські конконтакти. Доповідач наводить цікаві уступи із цього листа.

Після цього доповідач наводив опінію п р а цівників Форін Офісу про Євгена Ляховича та їх реакцію на лист полк. Євгена Коновальця з червня 1935 р. до Євгена Ляховича, якого Ляхович передав Форін Офісові. Цікавою є опінія про той лист голови Північного Д е п артаменту Форін Офісу на берегах цього листа. Він пише: „Лист цей видається має бути маніфестом партії Коновальця (ОУН), в якому він висловлює її наставлення до недавніх потягнень німецької і совєтської політики. Його головна теза висловлена в ідеї, що німецько - польське „визволення" України від большевиків стоїть в суперечності до справжніх інтересів українського народу і тому мусить бути відкинене. Наколи б я був українцем, я висловився б так само".

Доповідач цитує документи про те, як польські власті старалися припинити діяльність Є. Ляховича в Лондоні, та негативне становище Форін Офісу до цих польських намагань.

Багата на факти доповідь п. Зеленка була до певної міри ревеляцією. На її маргінесі хотілося б зазначити, яким обережним треба бути нашим політикам у їхніх меморіялах, писаних для сторонніх чинників. Бо такі матеріяли не пропадають, а потім дуже часто буває трудно „відробити" певні речі.

ПРО НОВІ ВИДАННЯ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

їну, пригадає, як воно було в 1939 і 1940 роках в Галичині: „вибори", чи радше призначування тих усіх, що їх мали „вибирати" до місцевої влади, депутатів до Верховного Совєту і т. д. Роздавання бідакам панського майна в 1939 р. і відбирання цього майна до колгоспу в 1940 р.

Місце дії поліське українське село Хляби на Пінщині. Головний герой — Іван Кулик, новий учитель в цьому селі, найсвідоміша постать в цій повісті, якого переслідує одна негарна пригода з гусаком попа Дюкова. Селяни „незрячі і глухі". Моя, мовляв, хата скраю і я нічого не знаю. Аби добре жилося. А от білорусами не хочуть бути". Це слова Сергія, учителя і приятеля Кулика. Єдиний свідомий селянин, Грицько Сучок, був скоро зліквідований новою „визвольною" владою.

Автор цікаво малює своїх героїв, показуючи їх у дії. Між ними є багата колекція різних цікавих типів із „місцевих" та із прибулих представників нової адміністрації. Немає місця їх вичислити. Але треба підкреслити, що Одрачеві вповні вдалася характеристика цього людського звіринця, в якому головну ролю відігравали такі типи, як Собакін, Нисель, Лейзеревич, Дуня Авдєєвна, Єлісеєнко та Копиця.

Міг би дехто сказати, що нестійкий головний герой Кулик, який „роздвоєний" між Марусею й Зіною, немов Гриць у відомій фабулі. Та мусимо пам'ятати, що це перший том трилогії, і не можна знати, як розв'язав би був цю плутанину автор в дальших двох томах.

Наприкінці кортить навести капітальну сцену, як Собакін наказує своїм енкаведистам арештувати мертвого діда Семена, який уже помер на печі, про що повідомила невістка:

„Собакін звелів рядовикам зняти діда з печі. Енкаведисти стягли його на долівку, ніби мішок картоплі. Дід справді був уже мертвий. Очі його застигли і по труп'ячому дивилися в стелю, губи мав викривлені, презирливо зневажливі. Здавалося, ось-ось замогильно промовлять вони, і ця мова плюваками прилипала б до опецькуватого енкаведівського обличчя".

Вдалася авторові і трагікомічна сцена з панським бугаєм „Цезарем", якого Іофе перейменував на „Ударника".

Мало прозових творів в нашій літературі у вільному світі, які давали б читачеві таку мистецьку насолоду, як „Вошадь" Федора Одрача. Вдоволяє нас і мистецьке оформлення Миколи Бідняка, який на обкладинці намістив павича, що так турбував героїв цього твору.

ПОДЯКА

В дні 3-го березня 1973 р. з волі Всевишнього, після тяжкої недуги, відійшов у Вічність мій Дорогий БРАТ

бл. п. Майор Армії УНР МИКОЛА СТАРОВІЙТ

Цією дорогою хочу зложити щиру подяку всім Його Побратимам, Друзям та Знайомим, що ушанували Його під час похоронних відправ. Щиро дякую отцям: Архимандритові Олександрові Довгалеві та протоієреєві Льву Порендовському за відправу Панахиди у Лос Анджелес.

Особливо дякую о. Олександрові Довгалеві за надгробне слово, де він, як Побратим Покійного, насвітлив правдиво і яскраво бойовий шлях Покійного. Рівно ж сердечно дякую о. Олександрові за Його багаторазове відвідування Брата у шпиталі, яке тримало Хворого на дусі, а також за причастіє Хворого Святими Дарами.

Щиро дякую промовцям над гробом у Лос Анджелес: п. п. П. Марцініву та був. воякові п. Кузимі Степану та всім Ветеранам Відділу Л.А., які вшанували своєю присутністю та стійкою з прапорами, створили військову пошану, під проводом Ярослава Біліньского, якому особливо виношу подяку.

Дякую усім Хористам церкви св. Андрія, що співом звеличали відправу.

Виконуючи волю мойого Брата, тіло Його було перевезено до Бавнд Бруку, Н. Дж., де і було на Українській Землі поховано при участи Побратимів та особистих бойових Друзів Покійного.

Щиро дякую протоієреєві о. Павлові Халькові за піднесену відправу. Щиро дякую о. Федотові Шпаченкові та професорові Паливоді за похоронні Служби.

Сердечно дякую панові полковникові Дмитрові Бакумові за всі Його ласкаві організаційні полагодження похоронних справ та за Його зворушливе слово про життьовий шлях мойого Брата, під час похоронної трапези.

Дякую усім Бойовим Побратимам, які присутністю на похороні вшанували мойого Брата.

Особливо сердечно дякую інженерові Юрієві Тамарському за Його неоцінну допомогу по організації похорону, без якої мені б у великому Ню Йорку було б дуже тяжко і майже неможливо. Рівно ж дякую Йому за тепле незабутнє слово під час похоронного обіду.

Хай Вас усіх Всевишній обдарує життьовими благами та зберігає Вас на многі довгі літа!

Брат — ГЛІБ СТАРОВІЙТ

Архітеткт проф. Радослав Жук відвідає Чикаго

Заходом Українського Інституту Модерного Мистецтва в Чикаго відбудеться 18 травня ц. р. відкриття виставки науково-мистецьких праць архітекта проф. Радослава Жука з Монтреалю з ділянки церковної архітектури. Після офіційного відкриття у залі „Львів" відбудеться зустріч з громадянством ,яка включатиме доповідь і товариський вечір. Зустріч і товариський вечір організує Український Інститут при співучасті Т-ва Українських Інженерів.

проф. Радослав Жук

Проф. Жук закінчив архітектуру в МекҐілл Університеті в Монтреалю та Массачусетський Інститут Технології, де він одержав ступінь маґістра архітектури.

Після закінчення студій проф. Жук одержав багато наукових нагород, між ними „медалю відзначення", надану йому канадським урядом. Він співпрацював в різних міжнародних архітектурних проєктах, і як член фірми „Йорк", він проєктував плян американської амбасади в Лондоні. В індивідуальній практиці, проф. Р. Жук запроєктував шість українських церков, секцію „Світ Дітей" на „Експо-67" в Монтреалю, та площу („лендскейпінґ") навколо пам'ятника Шевченка у Вашинґтоні, і ін.

В академічній ділянці проф. Жук, протягом шести останніх літ, був професором-асистентом Манітобського університету, викладачем-візитантом Торонтського університету, професором-візитантом в університетах Єйл і Гарвард та Массачустському Інституті Технології та надзвичайним професором в МекҐілл університеті.

Проф. Жук виголосив ряд наукових доповідей в Канаді, Америці та Европі, а його наукові статті друкувалися в різних наукових журналах в Канаді та Европі. Він є членом сімох професійних товариств, включно з Королівським Архітектурним Інститутом Канади.

Проф. Жук безсумніву є одним з українських передових архітектів-науковців та творців архітектурного мистецтва.

Українська громада в Чикаґо радо вітатиме цього визначного українського архітекта-науковця, а Українському Інститутові Модерного Мистецтва належить признання за його ініціятиву влаштувати цю мистецьку виставку. Український Інститут, хоч відносно молодий бо заснований в 1971 р. групою українських мистців у Чикаґо на чолі з д-ром Ахілем Хрептовським, має вже за собою поважні успіхи. Його завданням є плекати та поширювати всі галузі українського мистецтва серед українців та серед американців. Добрий провід Інституту дає запоруку, що його праця проходитиме успішно, отож Інститут має дуже добрі перспективи на дальший розвиток в ділянці українського мистецтва.

Дмитро Гричорчук

ВІСТІ З КЛІВЛЕНДУ

Щоб морально і матеріяльно підтримати релігійно-духовий центр в Бавнд Бруку тут створено комітет організації фондів Української Православної Церкви в Бавндбруку, до якого ввійшли представники різних парафій, а головою комітету є відомий діяч проф. П. Лютий. 20-го травня 1973 року буде влаштований бенкет і забава з нагоди 75--ти ліття Владики Митрополита Мстислава. На головного промовця запрошено ґолову консисторії о. протопресвітера А. Селепину. Ввесь дохід призначено на сплату ново придбаного мастку.

Річниця 40-річчя голоду

Щоб відзначити жахливу всеукраїнську трагедію — 40-ліття голоду на Україні, тут з рамени УККА недавно постав громадський комітет для відзначення цієї сумної річниці, до якого ввійшли представники всіх місцевих, церковних, громадсько - політичних, жіночих та молодечих організацій і установ. Головою цього комітету є молодий, але відомий і дуже активний доктор права Богдан Футей. Вшанування жертв голоду в Україні відбудеться в суботу 9-го червня.

Президент таврує Конґрес за дії, шкідливі для замирення в Індокитаї

Вашинґтон. — Президент Ніксон висловив жаль, що Конґрес своїми останніми діями, якими відмовляв признати будь-які фонди на встрявання американського летунства у воєнну ситуацію на терені Ляосу й Камбоджі, перешкоджує заведенню миру в тих країнах, саме тоді, коли асистент Президента Г. Кіссінджер переговорює у Парижі з в'єтнамськими комуністами про риґористичне введення в життя постанов договору про перемир'я з 27 січня ц. р. Заяву Президент відчитав у середу 16-го травня його пресовий секретар Роналд Зіґлер на щоденній зустрічі з журналістами. Президент пригадав, що можна було осягнути згаданий договір про перемир'я тільки у співпраці з Конґресом і тому висловив здивування не співпрацює з ним, Президентом, у закріпленні мира в країнах Індокитаю. Сенат пішов частинно назустріч тим арґументам, відклавши голосування над резолюцією, яку одноголосно прийняла вже сенатська Комісія закордонних справ, яка забороняє Президентові користуватися будь-якими бюджетовими фондами на воєнні цілі у Ляосі й Камбоджі. Тим часом до Парижу прилетів Генрі Кіссінджер і заявив, що ЗСА мають добру волю осягнути порозуміння з Північним В'єтнамом, націлене на замирення в Індокитаї, після чого між ЗСА і Північним В'єтнамом повинні прийти добрі нормальні взаємини. У четвер 17 травня розпочалася нова конференція Кіссінджера у Парижі з Ле Дуком То з Північного В'єтнаму.

ВИСТАВКА ОБРАЗІВ ВОЛ. БАЧИНСЬКОГО

Ню Йорк (ВЕБ)—В неділю 20-го травня о год. 1-шій по пол. відбудеться в Ґалерії Літературно - Мистецького Клюбу в Ню Йорку (149-Друґа Евню), відкриття чергової індивідуальної виставки мистецьких праць Володимира Бачинського, тематика якої охоплює кольорові краєвиди і сцени з побуту та мітології американських і мексиканських Індіянів, серед яких мистець провів майже повний рік. Виставка буде тривати до понеділка 28-го травня вкл. і буде відкрита в суботу, свята і неділі від І-шої до 8-ої веч. а в тижні від 6-ої до 8-ої веч.

У БЕОГРАДІ ВІДЗНАЧАТИМУТЬ 25 ТРАВНЯ Ц. Р. урочисто 81-ші роковини народин юґославського диктатора Тіта. Хоча Тіто збереже титул президента держави й голови компартії до своєї смерти, проте 8-членне Екзекутивне Бюро компартії та її 52-членна Президія перейматимуть ступнево щораз більше функцій від Тіта.

НА СЕРЕДЗЕМНОМУ МОРІ ЗАГОРІВСЯ італійський танкер. Італійські й англійські літаки врятували всіх 36 членів залоги, але нафтоналивний корабель згорів. Сталося це за яких 100 миль на південь від Мальти.

ЦІЄЇ СУБОТИ БУДЕ НА СОЮЗІВЦІ ВЕЧЕРЯ І ЗАБАВА В ХАРИТАТИВНИХ ЦІЛЯХ

Союзівка. — Цієї суботи, 19-го травня, 72-ий Відділ Союзу Українок Америки, що його очолюють пані Марія Лисогір, Анна Безко і Иоанна Бойко та який має своє приміщення в Українському Інституті Америки в Ню Йорку, влаштовує тут свою річну вечерю й опісля забаву, прибуток з яких призначений на харитативні та едукаційні цілі. Вечерю того дня попередить „година коктейлу", що почнеться о год. 6:30 вечора, опісля буде вечеря і тоді забава при оркестрі. Під час забави можна буде здобути вартісну нагороду. Вступ на коктейл, вечерю і забаву виносить тільки 15 долярів.

ЛУНА УКРАЇНИ ПО АМЕРИЦІ

(Б.Г.). — Цієї осени, за старанням Фундації Волі, вирушить у величний похід наша пребагата українська культура у пісні й танку. По успішному турне в Европі, два могутні ансамблі Спілки Української Молоді з Торонто, Канада — чоловічий хор „Прометей" і жіночий хор „Діброва" під мистецьким керівництвом мґра Василя Кардаша виїдуть у турне до таких міст і театрів у днях: субота, 15 вересня — „Оркестра Голл", Чикаґо; неділя, 16 вересня — „Форд Авдиторіюм", Детройт; субота, 6-го жовтня — „Гантер коледж авдіторіюм", Ню Йорк; неділя, 7 жовтня — „Сентрал Стейт Коннектикат Коледж Авдіторіюм", Ню Бритен-Гартфорд; неділя, 11 листопада — „Екедемі оф Мюзік", Філядельфія. З ними поїдуть також найкраще вишколені танцювальні ансамблі.

У БОЛІВІЇ ЗГИНУВ УБИВНИК ЧЕ ҐІВАРИ

Полковник Андрес Селіч Чоп, комендант військової патрулі, яка в 1967-му році вбила кубинського революціонера Ернеста Че Ґівару, помер у місті Ла Паз після падіння із сходів. В час цього випадку полковник Селіч був під арештом поліції. Його запідозрівали в приналежності до підпільної групи правого напрямку, яка нібито плянувала державний переворот. Представник Уряду заявив, що Селіч старався тікати із скованими руками, але впав по сходах і так загинув.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 20-го ТРАВНЯ 1973 р.

КАРТЕРЕТ, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Запор. Січ 342 Відд. о год. 1:30 по пол. в клясі ч. 2 при церкві св. Димитрія. — Управа.

✝ ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

КАТЕРИНА КЛЕМОНС, членка УНС Відд. 353 Т-ва Запорізька Січ в Ню Брансвік, Н. Дж., померла 4 грудня 1972 р. на 52 р. ж. Нар. в Ню Брансвік, Н. Дж. і стала членкою УНС в 1940 р. Полишила в смутку мужа Иосифа, батька Пилипа та 2-ох синів: Иосифа та Ґері. Похорон відбувся 7 грудня 1972 р. на цвинтарі св. Петра в Ню Брансвік, Н. Дж.
Вічна Їй Пам'ять!
Дарія Оріховська, секр.

МИХАЙЛО ПОПІЛЬ — член УНС Відд. 353 Т-ва Запор. Січ в Ню Брансвік, Н. Дж., помер 2-го грудня 1972 р. на 64 р. ж. Нар. в с. Тишківці, Україна і став членом УНС в 1950 р. Полишив у смутку дружину Ольгу, сина Нестора, брата Івана, сестру Анну. Похорон відбувся 6 грудня 1972 р. на укр. правосл. цвинтарі в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.
Вічна Йому Пам'ять!
Управа

ЮРІЙ ІВАНОВИЧ, член УНС Відд. 206 Т-ва Запор. Січ в Вунсакет, Р. Ай., помер 5-го грудня 1972 р. на 77 р. ж. Нар. в Буковині, Україна і став членом УНС в 1922 р. Полишив у смутку дружину Катерину, сина Михайла, насерба Мирослава, 2 доньки, 6 внуків і 2 правнуків. Похорон відбувся 5 грудня м. р. на цвинтарі св Михайла в Блекстон, Масс.
Вічна Йому Пам'ять!
Л. Гардінґ, секр.

РОЙ КРЕПЯКЕВИЧ, — член УНС Відд. 391 Б-ва св. Володимира в Вернон, Б. К., Канада, помер 27 листопада 1972 р. на 58 р. ж. Нар. в Гамктон, Саск., Канада і став членом УНС в 1955 р. Полишив у смутку дружину Едиу, 2 синів: Рона і Герри. Похорон відбувся на цвинтарі Вернон, Б.К., Канада.
Вічна Йому Пам'ять!
Секретар

СТАНИСЛАВ ЧУХРАК, член УНС Відд. 183 Т-ва ім. Івана Мазепи в Детройті, Міш., помер 14 листопада 1972 р. на 57 р. ж. Став членом УНСоюзу 1950 р. Полишив у смутку дружину Марію, сина Івана, доньку Галину. Похорон відбувся 18 листопада 1972 р. на цвинтарі St. Hedwig в Dearborn Hts., Mich.
Вічна Йому Пам'ять!
П. Залуга, секр.

ЄВА ГАЛЬКОВИЧ, членка УНС Відд. 351 С-ва Покрова Пресвятої Богородиці в Ніяґара Фолс, Н. Й., померла 10 грудня 1972 р. на 82 р. ж. Нар. в с. Мохначка Нижня, пов. Новий Санч і стала членкою УНС в 1917 р. Полишила в смутку сина і 2 доньки. Похорон відбувся 13 грудня 1972 р. на цвинтарі Gate of Heaven, Niagara Falls, N.Y.
Вічна Їй Пам'ять!
Е. Грицун, секр.

ГЛІБЧУК ІВАН, член УНСоюзу Відд. 478 Т-ва Молода Україна в Торонті, Канада, помер на 71 р. ж. Нар. в Косові, Україна і став членом УНС в 1954 р. Полишив у смутку дружину Марію, сина Юрка, дочку Вікторію і 3 внуків. Похорон відбувся 31 жовтня 1972 р. на цвинтарі Mt. Hope а Торонті, Канада.
Вічна Йому Пам'ять!
В. Останяк, секр.

МИХАЙЛО МІКЛЕР — член УНС Відд. 422 Т-ва ім. С. Петлюри у Філядельфії, Па., помер 2 листопада 1972 р. на 78 р. ж. Нар. в Миколаєві, Україна і став членом УНСоюзу в 1952 р. Полишив у смутку дружину Валентину і родину. Похорон відбувся 6 листопада 1972 р. на цвинтарі в Бавнд Бруку, Н. Дж.
Вічна Йому Пам'ять!
Т. Хромчак, секр.

ВОЛОДИМИР ЖЕНЧАК — член УНС Відд. 85 Б-ва св. Михаїла в Hazleton, Pa., помер 1 листопада 1972 р. на 47 р. ж. Нар. в Hazleton, Pa., і став членом УНС в 1943 р. Полишив у смутку дружину Францес, сина Дамяна, Тараса. Похорон відбувся 4 листопада 1972 р. на цвинтарі Ewing, Trenton, N.J.
Вічна Йому Пам'ять!
Секретар

АННА НІСТРЯН, членка УНСоюзу Відд. 7 Т-ва ім. Д. Капітули в МекАду, Па., померла 8 листопада 1972 р. на 73 р. ж. і стала членом УНС в 1921 р. Полишила в смутку 3 дочки: Аннету, Марію і Вікторію та сина Івана. Похорон відбувся 11 листопада 1972 р. на цвинтарі св. Марії в МекАду, Па.
Вічна Їй Пам'ять!
Гелена Словік, секр.

МИХАЙЛО МОХОРУК, член УНС Відд. 114 Б-ва св. Володимира в Чикаґо, Ілл., помер на 49 р. ж. Покійний нар. в St. Julien, Sask., Canada і став членом УНС в 1958 р. Полишив у смутку дружину Ірену, синів: Юрія, Матвія, дочку Євангелину, брата і 5 сестер. Похорон відбувся 4 листопада 1972 р. на цвинтарі Memorial Estates, Northlake, Ill.
Вічна Йому Пам'ять!
Секретар

ЮЛІЯ РОМАХ, членка УНС Відд. 36 С-ва Пресв. Богородиці в Рочестер, Н. Й., померла 4 грудня 1972 р. на 79 р. ж. Стала членкою УНСоюзу 1925 р. Полишила в 3-ох синів: Івана, Миколу і Михайла та 5 внуків. Похорон відбувся 7 грудня 1972 р. на цвинтарі Holy Sepulchre, Rochester, N.Y.
Вічна Їй Пам'ять!
Марія Ковальчук, секр.

АННА ПОЛІЩУК — членка УНС Відд. 238 Т-ва ім. Єв. Коновальця в Бостоні, Масс., померла в листопаді 1972 р. Нар. в с. Подлипці, Україна і стала членкою УНС в 1939 р. Полишила в смутку 5 дітей: Марію Александра, Дмитра, Ольгу, Неллі, і брата та 8 внуків. Похорон відбувся 16 листопада 1972 р. на цвинтарі Mt. Hope, Boston, Mass.
Вічна Їй Пам'ять!
Анна Ремік, секр.

ТАРЗАН, Ч. 6934. Козенку боїться, що урурці вб'ють його

Ми урурці багато мудріші за тебе, злий чоловіче, Ми приводимо сюди Тарзана, щоб він був свідком, що ми заподієм тобі!

Що ти зробив зо мною, що зробив мене калікою? Я скажу тобі, Тарзане, але не дай тим дикунам вбити мене!